

Indholdsfortegnelse

Ad punkt 3.	Bygningsmæssige forhold mv.....	2
Ad punkt 3.2.	Gangarealerne	4
Ad punkt 3.3.	Bade- og toiletfaciliteter.....	5
Ad punkt 3.4.	Køkken	6
Ad punkt 3.5.	Opholds- og fritidslokaler	8
Ad punkt 3.7.	Besøgslokaler	9
Ad punkt 3.9.	Arbejdspladser	10
Ad punkt 3.12.	Modtage- og sygeafdeling.....	11
Ad punkt 4.2.	Undervisning.....	12
Ad punkt 4.3.	Fritid.....	13
Ad punkt 5.1.	Larm fra vogne	15
Ad punkt 5.2.2.	Støj mv.	15
Ad punkt 5.2.3.	Begrænsninger af opkald	17
Ad punkt 5.5.	Pars muligheder for at sove sammen	18
Ad punkt 6.1.	Talsmandsordning.....	19
Ad punkt 6.4.	Vold og trusler	20
Ad punkt 6.6.	Bøger og aviser	20
Ad punkt 6.7.	Besøg.....	21
Ad punkt 6.8.	Rygepolitik.....	23
Ad punkt 6.9.	Belægning mv.	25
Ad punkt 6.10.	Frivillig udelukkelse fra fællesskab	29
Ad punkt 7.1.1.	Indledning (håndjern).....	30
Ad punkt 7.1.6.	Kompetence mv.	30
Ad punkt 7.1.8.	Ophør og varighed	35
Ad punkt 7.2.1.	Indledning (magtanvendelse).....	35
Ad punkt 7.2.5.	Kompetence mv.	36
Ad punkt 7.2.6.	Lægetilsyn.....	37
Ad punkt 7.3.1.	Indledning (udelukkelse fra fællesskab)	39
Ad punkt 7.3.5.	Parthøring og begrundelse	43
Ad punkt 7.3.6.	Kompetence mv.	45
Ad punkt 7.3.8.	Ophør og ugentlige overvejelser mv.....	47
Ad punkt 7.4.1.	Indledning (disciplinærsager)	49
Ad punkt 7.4.5.	Parthøring og begrundelse	51
Ad punkt 7.4.6.	Kompetence mv.	53
Ad punkt 7.4.7.	Klagevejledning mv.	54
Ad punkt 7.4.8.	Protokollen	55
Ad punkt 7.4.9.	Sagsbehandlingstid.....	56
Opfølgning	.....	57
Underretning	.....	57

Den 18. juli 2006 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 28. februar 2006 af Statsfængslet i Ringe. I rapporten bad jeg fængslet og Direktoratet for Kriminalforsorgen om udtalelser mv. om nærmere angivne forhold.

I den anledning har jeg den 21. november 2006 modtaget en udtalelse med bilag fra direktoratet, herunder en udtalelse af 5. oktober 2006 fra fængslet.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 3. Bygningsmæssige forhold mv.

Under mit møde med Sikkerheds- og Samarbejdsudvalget fik jeg oplyst at der var stor utilfredshed med fængslets vedligeholdelsesstand som måtte ses i sammenhæng med det forhold at Statsfængslet i Ringe ikke havde egne bygningsværkmestre. Fængslet oplyste at fængslet dagen før min inspektion havde haft møde med direktoratet om dette forhold. Jeg anmodede direktoratet om at underrette mig om hvad dette møde havde givet anledning til.

Direktoratet har oplyst at der den 24. maj 2006 blev afholdt møde mellem Statsfængslet i Ringe, Statsfængslet i Nyborg og direktoratet vedrørende varetagelse af den almindelige bygningsvedligeholdelse i Statsfængslet i Ringe.

På mødet blev det aftalt at Statsfængslet i Ringe pr. 1. juni 2006 skulle overtage ansvaret for egen almindelig bygningsvedligeholdelse som hidtil har været varetaget af Statsfængslet i Nyborg. Statsfængslet i Nyborg har herefter overført de ressourcer til Statsfængslet i Ringe som fængslet hidtil har modtaget til den almindelige bygningsvedligeholdelse i Statsfængslet i Ringe. Dette er sket

fra og med 2007 hvor der fra Statsfængslet i Nyborg overføres 200.000 kr. til Statsfængslet i Ringe. Statsfængslet i Ringe har herefter selv ansvaret for – og kan ikke forvente projektbistand fra Statsfængslet i Nyborg – til de almindelige projekter vedrørende bygningsvedligeholdelse, men vil kunne trække på Statsfængslet i Nyborgs bistand når projekterne overstiger 250.000 kr.

Direktoratet har videre oplyst at direktoratet fra og med 2006 tildeler Statsfængslet i Ringe 300.000 kr. til varetagelsen af den almindelige bygningsvedligeholdelse på fængslet. Statsfængslet i Ringe bidrager yderligere selv med 200.000 kr. til varetagelsen heraf. Disse beslutninger omfatter alene den del af samdriftsordningen der vedrører den almindelige bygningsvedligeholdelse. Den del af samdriftsordningen mellem Statsfængslet i Nyborg og Statsfængslet i Ringe der vedrører drift og vedligeholdelse af tekniske installationer, fungerer upåklageligt og vil fortsætte som hidtil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ved min besigtigelse af ungeafdelingen blev det nævnt at der var planer om reovering af gulvbelægningen på denne afdeling. Jeg anmodede fængslet om at oplyse nærmere om disse planer og planerne med hensyn til reovering af gulvbelægningen andre steder hvor det er tiltrængt, herunder hvornår arbejdet forventes udført.

Fængslet har oplyst at Teknisk Afdeling i Statsfængslet i Nyborg har stillet forslag om at der anvendes 125.000 kr. til reovering af linoleumsgulve, men at fængslet ikke har imødekommet forslaget. Det skyldes at fængslet har prioriteret færdiggørelse af facaderenoveringen i 2006. Fængslet har videre oplyst at linoleumet i belægningsafsnittene i henhold til fængslets drifts- og vedligeholdelsesplan for bygningsmassen for 2006 - 2010 (som fængslet har vedlagt) vil blive udskiftet i 2007, og at en udskiftning forudsætter en særbevilling. Fængs-

let har videre oplyst at gulvbelægningen i opholdsstuen på ungeafdelingen forventes udskiftet snarest.

Direktoratet har oplyst at fængslet som udgangspunkt selv skal prioritere og finansiere projektet vedrørende udskiftning af gulvbelægningen i belægningsafsnittene. Direktoratet har henvist fængslet til at rejse sagen over for direktoratet hvis fængslet ikke mener at kunne afholde udgiften hertil inden for eget budget.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.2. Gangarealerne

Jeg anmodede om oplysninger om eventuelle planer for istandsættelse af loftet i fællesgangen.

Statsfængslet har oplyst at nedhængen af sort isoleringsbånd er et problem i forhold til hvordan det ser ud, og indgår i fængslets løbende vedligeholdelse.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har videre bemærket at direktoratet er bekendt med at fængslet har opslået to stillinger til varetagelse af den daglige vedligeholdelse af fængslet. Direktoratet har oplyst at direktoratet har bedt fængslet om at udføre dette arbejde når der er ansat personale hertil.

Af fængslets udtalelse vedrørende pkt. 3.5. fremgår det at disse stillinger var opslået på tidspunktet for fængslets udtalelse (oktober 2006). Det fremgår desuden af direktoratets udtalelse vedrørende pkt. 3.12. at fængslet telefonisk over for direktoratet den 20. november 2006 oplyste at fængslet netop var ved at ansætte en maler og en tømrer. Jeg går derfor ud fra at stillingerne er besat, og at arbejdet herefter er – eller snarest vil blive – udført.

Med denne bemærkning har jeg noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.3. Bade- og toiletfaciliteter

Jeg henstillede til fængslet og direktoratet at overveje en fremskyndelse af arbejdet med nyindretning af baderummene og anmodede om underretning om hvad der videre skete vedrørende dette forhold.

Fængslet har oplyst at reovering af fængslets baderum – ifølge fængslets drifts- og vedligeholdelsesplan for bygningsmassen for 2006 - 2010 – er planlagt til 2009. En reovering nu forudsætter en særbevilling på ca. 1 mio. kr. Fængslet har videre oplyst at en fremrykning af reoveringen af baderum vil(le) blive medtaget ved fængslets kontraktforhandlinger med direktoratet i oktober 2006.

Direktoratet har oplyst at fængslet og direktoratet under kontraktforhandlingerne, der fandt sted den 27. oktober 2006, blev enige om en løsning af tre centrale bygningsvedligeholdelsessager der er omfattet af min inspektionsrapport, herunder reovering af baderum. (De øvrige to forhold omfatter reovering af besøgsafdelingen og afdelingskøkkener). Fængslet tilføres herefter 0,5 mio. kr. årligt over en periode på 3 år, i alt 1,5 mio. kr. Fængslet bidrager selv med en samlet sum på 0,7 mio. kr. til den endelige løsning af de tre ovennævnte vedligeholdelsesprojekter.

Direktoratet har videre oplyst at fængslet telefonisk den 20. november 2006 supplerende har oplyst at reoveringen af fængslets baderum vil blive fremrykket og påbegyndt i 2007. Fængslet forventer at reovere baderummene i to afsnit om året i løbet af de næste 3 år. Ifølge fængslet er baderummene i afsnit 4 og 5 i dårligst stand, og de vil derfor blive reoveret som de første. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager til efterretning at arbejdet med reovering af baderummene fremskyndes således at arbejdet påbegyndes i 2007.

Ad punkt 3.4. Køkken

Jeg bad om oplysning om hvornår arbejdet med udskiftning af køkkenerne på alle seks afdelinger i hovedbygningen, der i bygningssynsrapporten var opført med prioritet 2, forventedes udført.

Fængslet har oplyst at reovering af fængslets køkkener i henhold til fængslets drifts- og vedligeholdelsesplan for bygningsmassen for 2006 - 2010 er planlagt til 2007.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har i øvrigt henvist til besvarelsen af pkt. 3.3. Som nævnt dette sted blev spørgsmålet om finansiering af dette projekt drøftet under kontraktforhandlingerne den 27. oktober 2006, og fængslet er tildelet en særbevilling til bl.a. reovering af afdelingskøkkenerne.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvad et beløb på en oversigt af 6. december 2005 til reparation og indkøb af hvidevarer dækkede over.

Fængslet har oplyst at det budgetterede beløb til reparation af el-inventar og hvidevarer, og til indkøb af hvidevarer, omfatter komfurer, el-ovne, mikrobølgeovne, køleskabe, vaskemaskiner og tørretumblere.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad fængslet om at overveje at anvende uigennemsigtige skraldeposer, og jeg bad om underretning om resultatet af disse overvejelser.

Statsfængslet har oplyst at fængslet for nogle år siden skiftede til gennemsigtige skraldeposer som følge af et meget stort spild af porcelæn. De indsatte valgte i stort omfang at smide porcelænet ud i stedet for at vaske det op. Dette problem blev afhjulpet med indførelsen af gennemsigtige skraldeposer. Fængslet har overvejet at foretage en afskærmning af poserne, men har undladt dette af hygiejniske årsager, da man anser det for vanskeligt at holde en sådan afskærmning ren.

Statsfængslet har videre oplyst at fængslet ikke har planer om at skifte de gennemsigtige poser ud. Fængslet har i øvrigt oplyst at fængslet ikke i de senere år har modtaget klager fra de indsatte over de gennemsigtige poser.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Det er fortsat min opfattelse at det ikke virker rart at man har frit udsyn til affaldet i køkkenerne, og jeg må forstå at de indsatte tidligere har klaget over dette forhold. På baggrund af det oplyste om årsagen dels til indførelsen af de gennemsigtige poser, dels til at fængslet har besluttet ikke at opsætte en afskærmning, foretager jeg mig imidlertid ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg anmodede om underretning om resultatet af fængslets henvendelse til Teknisk Afdeling i Statsfængslet i Nyborg vedrørende problemer med rengøring af det spirorør der sidder øverst i emhætten, og vedrørende konstruktion af et filter til emhætterne.

Statsfængslet har oplyst at problemet med nedfald fra emhætterne skønnes løst med opsætning af filtre, og at spørgsmål om rengøring af spirorørene herefter er sat i bero.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Idet der (så vidt jeg forstår) er opsat filtre, og problemet med nedfald skønnes løst hermed, har jeg noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.5. Opholds- og fritidslokaler

Jeg anmodede om oplysning om eventuelle planer for renovering af opholdsrummet på afsnit 5.

Statsfængslet har oplyst at der ikke er aktuelle planer om en gennemgribende renovering af dette fællesrum, og at istandsættelse heraf henregnes under almindelig vedligeholdelse. Fængslet har i den forbindelse oplyst om de to stillinger til varetagelse af den daglige vedligeholdelse af fængslet som fængslet på daværende tidspunkt (oktober 2006) havde opslået, jf. også direktoratets oplysning herom ovenfor.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har videre oplyst at fængslet efterfølgende (over for direktoratet telefonisk) har oplyst at maling mv. af opholdsrummet på afdeling 5 vil indgå i fængslets prioritering af de vedligeholdelsesarbejder som fængslet selv kan iværksætte når fængslet har fået besat de to stillinger på området for bygningsvedligeholdelse. Som nævnt ovenfor går jeg ud fra at stillingerne er besat.

Med denne bemærkning har jeg noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede om oplysning om de beløb der er til rådighed for de enkelte afdelinger til indkøb (udskiftning) af inventar til fællesrummene.

Statsfængslet har oplyst at der til hver af fællesskabsafdelingerne 2 - 5 er afsat 13.000 kr. pr. år som skal dække udgifter til indkøb af køkkenudstyr, inventar i fællesrum og fritidsaktiviteter på det enkelte afsnit.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.7. Besøgslokaler

Under inspektionen blev det oplyst at der var truffet beslutning om malermæssig istandsættelse af besøgsrummene (ved en maler udefra), og at renovering af besøgsrummene var det næste projekt som fængslet ville sætte i værk. I brev af 26. april 2006 oplyste fængslet at renovering af besøgsafdelingen var sendt i udbud.

Jeg bad i rapporten om at blive underrettet når arbejdet blev sat i værk. Endvidere bad jeg fængslet om at oplyse om renoveringen ville omfatte andet end maling af (selve) besøgsrummene, og i givet fald hvad. Jeg gik desuden ud fra at fængslet i forbindelse med renoveringen ville overveje hvordan rummene kunne få en mere venlig indretning og bad om oplysning om resultatet af disse overvejelser.

Statsfængslet har oplyst at fængslet havde besluttet at renovere besøgsafdelingen umiddelbart før eller efter sommerferien 2006, men at det på grund af byggeboom og en heraf afledet håndværkermangel ikke har været muligt at skaffe håndværkere. Arbejdet er fortsat prioriteret og vil blive gennemført når fængslet kan skaffe de nødvendige håndværkere. Fængslet forventer at besøgsafdelingen bliver gennemrenoveret i begyndelsen af 2007.

Fængslet har videre oplyst at den planlagte renovering omfatter maling af besøgsrum, toiletter og gangarealer, opsætning af nye lofter i besøgsrummene og i gangarealet efter forslag fra en udefrakommende konsulent, sammenlægning af to rum til et ekstra familierum samt opsætning af vægbelysning i gangarealet.

Fængslet har endelig oplyst at fængslet i samarbejde med en kontorforsyningsvirksomhed (SAPA) er begyndt at udarbejde en plan for den fremtidige indretning af besøgsrummene.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har i øvrigt henvist til besvarelsen af pkt. 3.3. Som det fremgår heraf, blev finansieringen af dette projekt drøftet under kontraktforhandlingerne den 27. oktober 2006, og direktoratet har givet en særbevilling til gennemførelsen heraf.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at der (alligevel) vil blive indrettet et ekstra familierum som talsmændene fremsatte ønske om under min samtale med dem under inspektionen (jf. også pkt. 6.7.) Jeg beder om underretning når projektet er gennemført, herunder om indretningen af besøgsrummene.

Ad punkt 3.9. Arbejdspladser

Jeg anmodede om nærmere oplysninger om et projekt vedrørende overdækning af lagergården til værkstedsbygningen.

Statsfængslet har oplyst at overdækning af lagergården til værkstedsbygningen indgår i fængslets vedligeholdelsesplan for 2006 - 2010, og at overdækning forudsætter særbevilling hertil.

Direktoratet har oplyst at projektet vedrørende overdækning af lagergården er under overvejelse, men at direktoratet af økonomiske og sikkerhedsmæssige grunde vil foretrække en løsning uden for ringmuren. Direktoratet vil tage en drøftelse med fængslet herom.

Jeg har noteret mig det oplyste og anmoder om underretning om hvad der videre sker vedrørende dette forhold.

Ad punkt 3.12. Modtage- og sygeafdeling

Adgang til modtage- og sygeafdelingen sker gennem den beskyttede afdeling. Jeg bad fængslet om at oplyse hvorvidt nye eller syge indsatte gennemgang giver anledning til uro eller lignende for de indsatte i den beskyttede afdeling.

Statsfængslet har oplyst at nye eller syge indsatte gennemgang af den beskyttede afdeling ikke giver anledning til uro.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede om oplysning om eventuelle planer om renovering af modtage- og sygeafdelingen. Jeg bad i den forbindelse fængslet om at oplyse nærmere om planerne for udskiftning af inventaret på disse stuer.

Det fremgår af direktoratets udtalelse at fængslet den 20. november 2006 telefonisk over for direktoratet har oplyst at der er foretaget ændringer i den beskyttede afdeling/modtageafdelingen efter mit besøg. Der er nu 10 pladser til indsatte der har brug for beskyttelse (mod tidligere 8 pladser), og 5 pladser til sygeafdeling/isolation. Denne afdeling anvendes således ikke længere tillige som modtageafdeling.

Fængslet har desuden oplyst at fængslet er enig med mig i at nogle af cellerne i sygeafdelingen trænger til istandsættelse, og har oplyst at det vil ske løbende. Det fremgår af direktoratets udtalelse at fængslet netop var ved at ansætte en maler og en tømrer blandt andet med henblik på dette arbejde. Jeg går ud fra at fængslet oplyste dette under telefonsamtalen den 20. november 2006 med direktoratet.

For så vidt angår planer om udskiftning af inventar, har fængslet oplyst at der årligt afsættes 150.000 kr. til fornyelse af celleinventar i fængslet. Fængslet har videre oplyst at udskiftning af celleinventar er en fortløbende proces, og at fængslet har ansat en værkfører med ansvar for den løbende fornyelse, malning og øvrige istandsættelser af de indsatte celler.

Videre har fængslet oplyst at det med en belægningsprocent på 98,5 i 2005 har været svært at planlægge vedligeholdelse af celler. Celler hvor der i 2005 blev isat nye facader og renoveret varmesystem, har været prioriteret. Det forventes at sygeafdelingens celler via fængslets almindelige vedligeholdelse af celler og celleinventar vil få en passende standard i løbet af 2007.

Fængslet har endelig oplyst at fængslet ikke har kunnet gennemføre en normal vedligeholdelse i 2006 idet fængslets vedligeholdelsesværkmester har været langtidssygemeldt.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste om bl.a. istandsættelse af (nu) syge- og isolationsafdelingen som skal udføres af (blandt andre) de to medarbejdere som fængslet var ved at ansætte i november 2006, og som jeg som nævnt går ud fra er ansat.

Jeg anmoder om oplysning om hvad "isolation" på denne afdeling dækker over, og om hvordan/hvor modtagelsen af nye indsatte nu foregår.

Ad punkt 4.2. Undervisning

Jeg bad fængslet om at oplyse nærmere om den lærerstøtte der ydes til selvstuderende, og hvorvidt opprioriteringen af undervisningen også ville få betydning for denne støtte.

Jeg anmodede desuden fængslet om at oplyse om der er venteliste til undervisning i fængslet.

Fængslet har oplyst at de selvstuderende hidtil har fået støtte af fængslets undervisningsleder ad hoc. Fængslet har ikke ressourcer til at udvide støtten, men overvejer at skemalægge denne.

For så vidt angår spørgsmålet om venteliste har fængslet oplyst at der ikke er en egentlig venteliste til skolen, men at der helt generelt er behov for mere lærerbistand til de dårligste indsatte og de bedste. De dårligste kræver megen lærerstøtte på små hold, og de bedste har behov for vejledning.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har meddelt fængslet at spørgsmålet om opprioritering af lærerressourcerne bør drøftes ved den årlige kontraktforhandling hvis fængslet mener at der er behov for en sådan opprioritering. Direktoratet har i øvrigt henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra at fængslet herefter vil overveje at medtage spørgsmålet om opprioritering ved den kommende kontraktforhandling med direktoratet.

Ad punkt 4.3. Fritid

Jeg måtte forstå at de indsatte ikke er forpligtede til at være med i fritidsklubben. Da dette ikke fremgik af fængslets informationsfolder, men det tværtimod heri fremstod som om den indsatte var forpligtet til at være medlem af denne klub, henstillede jeg til fængslet at præcisere folderen på dette punkt. Jeg bad om underretning om hvad der skete i den anledning.

Fængslet har oplyst at formuleringen i afsnittet om fritidsklubben er ændret, og har vedlagt et eksemplar af den reviderede informationsfolder. Det fremgår nu

udtrykkeligt af folderen at den indsatte ikke er forpligtet til at være medlem af fritidsklubben.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Jeg anmodede fængslet om at oplyse om der ville komme en ny hobbyinstruktør i stedet for den instruktør der var holdt op kort tid før inspektionen, og om det i så fald eventuelt ville kunne bevirke et udvidet tilbud om hobbyaktiviteter hvis de indsatte generelt set havde et ønske herom.

Fængslet har oplyst at fritidsaktiviteten hobby normalt udbydes om vinteren og aktuelt udbydes onsdag kl. 15.30 - kl. 20.00. Fængslet har videre oplyst at aktiviteten i vinteren 2006/2007 vil blive varetaget af en gruppe fængselsfunktionærer.

Fængslet har desuden oplyst at der er begrænsede ressourcer til fritidsaktiviteter. Ved vurderingen af hvilke fritidsaktiviteter der skal prioriteres, indgår dels efterspørgslen efter den enkelte aktivitet, dels et ønske om et bredt udbud af tilbud således at flest mulige kan få deres ønsker opfyldt. Der laves månedlige opgørelser over brugen af fængslets fritidsaktiviteter. Fængslet har vedlagt kopi af opgørelsen for august måned 2006 (der ikke omfatter aktiviteten hobby der som nævnt normalt kun udbydes om vinteren).

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 5.1.   Larm fra vogne

Jeg bad om underretning om resultatet af fængslets overvejelser med hensyn til at løse problemet med larm fra forbipasserende vogne på gangen uden for undervisningslokalerne.

Fængslet har fra Teknisk Afdeling i Statsfængslet i Nyborg fået oplyst at larmen fra forbipasserende vogne alene kan mindskes ved en ny gulvbelægning på gangen. Fængslet har anmodet om et overslag over hvad det vil koste.

Fængslet har endvidere oplyst at en igangværende produktion i området vil blive flyttet til fængslets multiværksted. Herved skabes der større lagerplads, der muliggør at man kan tilrettelægge transporten af klude til (fortrinsvis) tidspunkter hvor der ikke er undervisning.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste. Da problemet med larm fra vognene så vidt ses vil blive løst eller i hvert fald formindsket ved flytningen af den nævnte produktion, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold. Jeg forudsætter herved at transporten rent faktisk også primært vil ske uden for undervisningstidspunkterne, og at fængslet i modsat fald vil overveje en ny gulvbelægning.

Ad punkt 5.2.2.   Støj mv.

Jeg udtalte at lighedsbetragtninger efter min opfattelse tilsiger at de udenlandske indsatte behandles ens i relation til muligheden for at ringe til deres familie i udlandet, uanset på hvilket afsnit de er placeret. Da oprettelsen af to telefonledninger der er nødvendige for at give de udenlandske indsatte på afsnit 3 og 4 samme mulighed som de udenlandske indsatte på afsnit 2 og 5, indgik i fængslets prioritering af midler, gik jeg ud fra at fængslet i den forbindelse ville inddrage det jeg havde anført om lighedsbetragtninger. Jeg anmodede om underretning om udfaldet af fængslets prioritering.

Af fængslets udtalelse fremgår det at fængslet overgik til IP-telefoni i oktober 2006. Det fremgår endvidere at der i forbindelse med overgangen var truffet beslutning om at installere bærbare telefoner tilknyttet afsnitstelefonerne fra de fællesskabsafdelinger hvor der afsoner indsatte der skal udvises. Lighedsbetragtningen skulle hermed være imødekommet.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad fængslet om at uddybe det oplyste om at ”overhøring” ikke vil kunne gennemføres hvis det i videre omfang skal foregå fra afsnitskontorerne (i forbindelse med benyttelse af bærbare telefoner). Jeg bad i den forbindelse fængslet om at oplyse om telefonsamtaler fra de bærbare telefoner på samme måde som samtaler fra korttelefonerne kan optages med henblik på efterfølgende kontrol ved aflytning, jf. telefonbekendtgørelsens § 10, stk. 2, nr. 1.

Statsfængslet har oplyst at telefonsamtalerne fra de bærbare telefoner tilknyttet afsnitskontorerne ikke kan båndes som korttelefonerne. Overhøring af telefonsamtaler fra kontoret kræver at personalet er til stede under overhøringen og ikke foretager sig andet. Set i lyset af hvor meget telefonerne anvendes, har personalet ikke mulighed for at afse den fornødne tid til denne opgave hvis alle indsatte skulle kunne ringe på global-one kort.

Direktoratet har anført følgende:

” ...

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 57, stk. 2, at adgangen til at føre telefonsamtaler kan nægtes, hvis dette findes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen.

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 3, at i lukkede institutioner påhøres eller aflyttes telefonsamtalen af personale i institutionen uden retskendelse, medmindre dette ikke findes nødvendigt af de i stk. 2 nævnte grunde. Såfremt telefonsamtalen påhøres eller aflyttes, skal samtaleparterne forinden gøres bekendt hermed.

Direktoratet har telefonisk henledt statsfængslets opmærksomhed på ovennævnte og har indskærpet, at i det omfang en indsat ønsker at føre en telefonsamtale, der ikke optages med henblik på senere aflytning, skal der, inden tilladelse gives, foretages en vurdering i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 2 og 3, herunder en stillingtagen til om samtalen skal overhøres.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 5.2.3. Begrænsninger af opkald

Jeg gik ud fra at der i de lukkede fængsler hvor der er indført en ordning som beskrevet i bekendtgørelsens § 10, stk. 1, i konkrete tilfælde kan gives en indsat tilladelse til at ringe til et andet nummer end et af de på forhånd godkendte numre, medmindre der foreligger hensyn som nævnt i straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 2. Jeg anmodede direktoratet om at oplyse hvorvidt det var korrekt antaget, og om det i givet fald betyder at de indsatte skal have tilladelse til at ringe til et andet nummer (når det er praktisk muligt at gennemføre samtalen).

Direktoratet har henvist til sagen om ombudsmandens inspektion af Statsfængslet i Vridsløselille den 13. og 14. juni 2000. I denne sag anførte direktoratet at fængslet konkret skal tage stilling til en indsats ønske om at foretage en telefonsamtale til en telefonindehaver der ikke er omfattet af den generelle tilladelse, jf. telefonbekendtgørelsens § 4 og straffuldbyrdelseslovens § 57. Ombudsmanden forstod det sådan at indsatte med en rimelig grund til at telefonere til et telefonnummer der ikke er omfattet af de fire forvalgte telefonnumre, kan gives adgang til dette.

Direktoratet har udtalt at direktoratet således er enig med mig i at der i lukkede fængsler hvor der er indført en ordning som beskrevet i telefonbekendtgørel-

sens § 10, stk. 1, i konkrete tilfælde kan gives en indsat tilladelse til at ringe til et andet nummer end et af de på forhånd godkendte numre. Direktoratet mener – som anført i sagen vedrørende inspektionen af Statsfængslet i Vridsløselille – at en sådan tilladelse kan gives når den indsatte har en rimelig grund til at ringe, og det i øvrigt er i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens § 57.

Jeg har noteret mig det oplyste og beklager at jeg ved udarbejdelsen af rapporten om inspektionen af Statsfængslet i Ringe ikke var opmærksom på at samme spørgsmål var behandlet i sagen om inspektionen i 2000 af Statsfængslet i Vridsløselille.

Det tilføjes at jeg forstår direktoratets bemærkning om at der under de nævnte forudsætninger "kan" gives tilladelse til at ringe til andre end de på forhånd godkendte numre, sådan at en tilladelse normalt også "skal" gives når disse forudsætninger er til stede, jf. mit spørgsmål herom til direktoratet i rapporten.

Ad punkt 5.5. Pars muligheder for at sove sammen

Jeg anmodede om underretning om direktoratets svar til fængslet i anledning af fængslets forelæggelse af 16. juni 2006 for direktoratet af spørgsmålet om under nærmere angivne forudsætninger at give par med forventet opholdstid på mere end et år mulighed for, efter en konkret vurdering, at overnatte sammen i familierummet, fx en gang om måneden.

Direktoratet har oplyst at dette spørgsmål fortsat er under overvejelse i direktoratet, og at jeg vil blive underrettet om det videre forløb af sagen.

Fra en konkret sag er jeg bekendt med at direktoratet den 23. marts 2007 har godkendt at familiebesøgsrummet kan anvendes som besøgslejlighed således at 1) indsatte par lejlighedsvis kan sove samme, 2) at indsattes ægtefælle/partner der ikke er indsat, kan tillades overnatning sammen med indsatte, og 3) at indsattes mindre børn kan tillades besøg med overnatning, som udgangspunkt un-

der ledsagelse af en voksen og forudsat at de sociale myndigheder har vurderet at barnet/børnene vil have gavn af et sådant besøg.

Det fremgår endvidere at det er en forudsætning at fængslet ud fra en konkret vurdering skønner at sådanne besøg er ordens- og sikkerhedsmæssige forsvarlige. Det fremgår ligeledes at fængslet vil udarbejde lokale regler for anvendelsen af familierummet til overnatning.

Bortset fra at jeg afventer formel underretning i inspektionssagen fra direktoratet, har jeg noteret mig det oplyste.

Jeg anmoder Statsfængslet i Ringe om at sende mig en kopi af de regler som fængslet vil udarbejde for anvendelsen af familierummet til overnatning.

Ad punkt 6.1. Talsmandsordning

I fængslets interne regler om talsmandsordningen var bl.a. en regel om at talsmændene ikke havde ret til kontakt med en medindsat når den medindsatte var udelukket fra fællesskab eller anbragt i strafcelle. Da der ikke er hjemmel til at fastsætte en sådan intern regel, men alene hjemmel til i konkrete tilfælde at træffe afgørelse om begrænsning i talsmandens ret til kontakt med en medindsat, gik jeg ud fra at fængslet enten ville slette denne regel eller præcisere den så den blev i overensstemmelse med talsmandsbekendtgørelsens § 5. Jeg bad om underretning når det var sket.

Fængslet har oplyst at fængslets interne regler er ændret således at det nu fremgår at kontakt kan nægtes efter en konkret vurdering i henhold til talsmandsbekendtgørelsens § 5. Fængslet har vedlagt kopi heraf.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.4. Vold og trusler

Det fremgår af fængslets resultatkontrakt for 2006 at fængslet skal udarbejde en plan for forebyggelse af vold og trusler mod ansatte på baggrund af direktoratets udmelding vedrørende en indstilling fra en projektgruppe vedrørende vold og trusler. Jeg bad om en kopi af fængslets plan (når den forelå).

Fængslet har oplyst at planen vedrørende forebyggelse af vold og trusler mod ansatte i fængslet vil(le) blive drøftet i fængslets Sikkerheds- og Samarbejdsudvalg inden årets udgang.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer fremsendelsen af planen som jeg går ud fra nu har været drøftet i Sikkerheds- og Samarbejdsudvalget.

Ad punkt 6.6. Bøger og aviser

Jeg bad fængslet om at oplyse nærmere om bøger på andre sprog end dansk i biblioteket, herunder hvilke sprog der er repræsenteret.

Fængslet har oplyst at der aktuelt er bøger på engelsk, hollandsk, spansk, portugisisk og kroatisk. Fængslet har videre oplyst at de indsatte har mulighed for at bestille bøger på biblioteket, herunder bøger på andre sprog.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad fængslet om at underrette mig når der var etableret en pc-adgang på biblioteket hvorefter der kan foretages en direkte søgning i bibliotekets database.

Fængslet har oplyst at der hos Teknisk Afdeling i Statsfængslet i Nyborg er bestilt åbning af pc-adgang til biblioteket. Tidspunktet for etablering er ikke kendt.

Direktoratet har oplyst at direktoratet vil anmode fængslet om at underrette direktoratet når pc-adgangen til biblioteket er etableret, og at direktoratet herefter vil orientere mig.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer denne orientering.

Jeg bad fængslet om at oplyse hvordan fængslet opfylder forpligtelsen til at stille udenlandske aviser gratis til rådighed for de udenlandske indsatte.

Fængslet har oplyst at biblioteket efter ønske fra de indsatte trækker udenlandske aviser via Internettet. Derudover kan de indsatte abonnere på aviser og få tilsendt aviser via deres ambassader her i landet. Aktuelt modtages en tyrkisk avis.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg har noteret mig at de udenlandske indsatte kan få gratis aviser på – så vidt muligt – deres eget sprog i form af udskrifter fra nettet. Jeg går ud fra at de indsatte ved opslag eller lignende gøres (eller vil blive gjort) bekendt med denne adgang.

Ad punkt 6.7. Besøg

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der på forhånd kan træffes aftale om forlænget besøg i særlige tilfælde, fx hvis de besøgende har lang rejsetid eller ikke har mulighed for at komme så tit.

Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvordan besøgsordningen nærmere praktiseres, dvs. hvordan besøgstiderne (modulerne) lægges når der bestilles besøg, og (således) hvor lang tid de indsatte normalt kan have besøg ad gangen.

Fængslet har oplyst at der er mulighed for besøg en gang om ugen henholdsvis lørdag eller søndag i tidsrummet kl. 9.30 – kl. 16.00. Besøg bestilles i moduler således at man kan bestille besøg inden for tidsrummet kl. 9.30 – kl. 12.30 og kl. 13.00 – kl. 16.00. En besøgende vil således normalt kunne være på besøg i op til 3 timer. Ønskes forlænget besøgstid kan dette ske ved henvendelse samme dag eller efter udløb af besøgsbestillingstidspunktet fredag kl. 18.00. Er der særlig grund til besøg en anden dag eller om at få forhåndstilsagn om forlænget besøgstid, fx som følge af lang rejse eller fordi den besøgende ikke kan komme i weekenden, kan dette ske ved henvendelse til fængslet.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Idet talsmændenes ønske om yderligere et familierum var afvist med henvisning til behovet for besøgsrum, anmodede jeg desuden fængslet om at oplyse om der er pladsproblemer ved afvikling af besøg i weekenden.

Fængslet har oplyst at en undersøgelse har vist at der er tilbagevendende mangel på besøgsrum om eftermiddagen, hvorimod der oftest er ledige rum om formiddagen. Efter fængslets beslutning om at tilgodese de besøgendes ønske om at komme om eftermiddagen har fængslet foretaget en høring blandt de indsatte der har oplyst at de foretrækker sammenlægning af to besøgsrum frem for at lidt flere kan få tilgodeset deres ønske om besøg om eftermiddagen. På denne baggrund er der truffet beslutning om at slå to besøgsrum sammen. Sammenlægningen vil ske når det bliver muligt at skaffe håndværkere til opga-

ven der er prioriteret økonomisk. Fængslet har i den forbindelse henvist til det oplyste om renovering af besøgsafdelingen.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.8. Rygepolitik

Jeg anmodede om oplysning om de overvejelser som fængslet har gjort sig som følge af at spørgsmålet om en rygepolitik var rejst af de indsatte og på Sikkerheds- og Samarbejdsudvalgsmøde. Jeg nævnte endvidere at jeg i øvrigt ville orientere fængslet om hvad der videre skete i anledning af at Anstalten ved Herstedvester i sagen om min inspektion af denne anstalt havde forelagt spørgsmålet om rækkevidden af § 6 i loven om røgfri miljøer i offentlige lokaler mv. for direktoratet.

Fængslet har oplyst at der er ved at blive udarbejdet en rygepolitik der vil indebære forbud mod rygning i alle indendørs fællesrum. Rygepolitikken vil blive behandlet i Sikkerheds- og Samarbejdsudvalget inden årets udgang.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om underretning om resultatet af Sikkerheds- og Samarbejdsudvalgets behandling af dette spørgsmål.

I sagen vedrørende min inspektion af Anstalten ved Herstedvester har jeg nu modtaget svar fra direktoratet. I forbindelse med en konkret klage som jeg har modtaget om bl.a. røggener, har jeg desuden modtaget kopi af direktoratets svar til klageren. Direktoratet har (i begge sager) anført at kriminalforsorgens institutioner ikke er omfattet af § 6 i loven om røgfri miljøer i offentlige lokaler

mv. Direktoratet har henvist til at kriminalforsorgens institutioner ikke blev tænkt ind da loven blev lavet. Direktoratet har vedlagt kopi af et svar fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet af 14. oktober 2005. I den konkrete sag har direktoratet tillige vedlagt et telefonnotat af 6. december 2005 vedrørende en samtale med en medarbejder i Indenrigs- og Sundhedsministeriet der oplyste at man fejlagtigt ikke havde tænkt kriminalforsorgens institutioner ind da loven blev lavet.

I den konkrete sag har ombudsmanden i brev af 12. februar 2007 udtalt at han umiddelbart ikke kan være enig i at direktoratet fra det forhold at ressortmyndigheden ikke har haft kriminalforsorgens institutioner i tankerne da 1995-loven blev forberedt, kan drage den slutning at kriminalforsorgens institutioner herefter ikke er omfattet af lovens § 6. Ombudsmanden besluttede imidlertid ikke at foretage sig videre i sagen. Det skyldes et lovforslag om røgfri miljøer som Indenrigs- og Sundhedsministeriet på det tidspunkt havde under udarbejdelse, og som direktoratet også har nævnt i denne sag (og i sagen om inspektionen af Anstalten ved Herstedvester). Lovforslaget er fremsat i Folketinget den 21. marts 2007 som L 191, og loven skal ifølge lovforslaget træde i kraft den 15. august 2007.

I lovforslaget er kriminalforsorgens institutioner udtrykkeligt nævnt i selve lovteksten, og både ansatte og indsatte vil derfor uden tvivl være omfattet af reglerne om røgfri miljøer hvis de bliver vedtaget af Folketinget.

I inspektionssagen vedrørende Anstalten ved Herstedvester har jeg desuden modtaget kopi af et brev af 16. januar 2007 som direktoratet har sendt til kriminalforsorgens institutioner. Heri orienterer direktoratet om den kommende lov og om Indenrigs- og Sundhedsministeriets svar af 14. oktober 2005. Direktoratet opfordrer endvidere institutionerne til allerede nu at administrere indsat-tes rygning således at der i videst muligt omfang gives indsatte mulighed for at afsone røgfrit hvis de ønsker det.

Ad punkt 6.9. Belægning mv.

Jeg anmodede direktoratet om at oplyse nærmere om direktoratets stillingtagen til og udmøntningen af forslagene fra en arbejdsgruppe vedrørende etniske minoriteter i kriminalforsorgen, herunder hvad det i praksis vil betyde for Statsfængslet i Ringe ud over tilførslen af en lærer med særligt kendskab i at undervise unge med anden etnisk baggrund end dansk. Idet jeg gik ud fra at fængslets holdninger var nærmere præciseret i fængslets hørings svar til direktoratet, anmodede jeg tillige om en kopi af dette hørings svar.

Jeg anmodede endvidere om en kopi af et oplæg som justitsministeren havde bedt kriminalforsorgens ledelse om at udarbejde.

Direktoratet har i den anledning anført følgende:

”...

I vedlagte notat af 27. september 2005 til ministeren om dømte med anden etnisk baggrund end dansk, fremgår direktoratets oplæg til udmøntning af arbejdsgruppens rapport fra 2005 om etniske minoriteter i kriminalforsorgen.

Ved aftalen om Finansloven for 2006 blev det besluttet, at der skal iværksættes en ekstra indsats mod negativt stærke indsatte i fængslerne. Der er afsat 10 mio. både i 2006 og 2007 til initiativet. Det er lagt til grund, at initiativet særligt skal rettes mod negativt stærke indsatte med anden etnisk baggrund end dansk.

Der er udarbejdet en udmøntningsplan af 11. januar 2006, som nærmere præciserer, hvilke tiltag der skal iværksættes. Som det fremgår af planen, skal der oprettes en særafdeling på Statsfængslet i Østjylland til negativt stærke indsatte med anden etnisk baggrund end dansk, herunder evt. med bandetilknytning, jf. planens pkt. 4 og 5. Det er hensigten, at denne afdeling skal tages i brug i løbet af efteråret 2006, og at der i første omgang skal være plads til seks indsatte. En tilsvarende afdeling er allerede etableret i Statsfængslet i Nyborg, hvor der er plads til otte indsatte, jf. planens pkt. 6 og 7.

Udmøntning af planens pkt. 8 og 9 [tilførsel af spidskompetencer og styrket uddannelsesfokus; min tilføjelse], som tillige er et led i udmøntningen af arbejdsgruppens rapport, vil ske ved at sætte nogle projekter i værk i fængsler og arresthuse og ansætte nogle perso-

ner med særlige spidskompetencer, som skal være institutionerne behjælpelige med at håndtere problemstillinger med indsatte med anden etnisk baggrund end dansk. Der vil ligeledes blive iværksat tiltag med henblik på at opkvalificere de ansatte, således at de erhverver sig viden om målgruppen med henblik på at blive bedre til at håndtere den.

Der blev i oktober 2006 i Direktoratet for Kriminalforsorgen ansat en person med særlig viden om etniske minoriteter, der sammen med en eller to af direktoratets medarbejdere skal udgøre et kompetenceteam. Opgaven for teamet er at tilføre fængsler og arresthuse særlige kompetencer om etniske minoriteter, kulturel baggrundsviden, adfærdsnormer, religiøse forhold mv. Det forudsættes, at kompetenceteamet i høj grad besøger tjenestestederne med henblik på rådgivning og evt. igangsættelse af projekter. Kompetenceteamet skal i øvrigt give rådgivning ad hoc på området. Det er ydermere hensigten, at der skal etableres et bedre overblik over de tiltag og erfaringer, der er på området med henblik på bedre at kunne koordinere og optimere indsatsen. Det er endvidere hensigten, at kompetenceteamet i videst muligt omfang skal implementere arbejdsgruppens øvrige anbefalinger.

Af konkrete tiltag kan nævnes:

- Der er i foråret 2006 på Københavns Fængsler sat et projekt i gang med henblik på at afdække gruppen af unge med anden etnisk baggrund end dansk, som er øget væsentligt i de senere år. Denne gruppe har ofte lange varetægtsophold, og de personlige ressourcer, familiemæssige forhold, kriminelle forhistorie mv. kan være anderledes i denne gruppe end hos 'traditionelle' danske unge kriminelle. Efter afdækning af gruppens profil(-er), skal det vurderes hvilke tiltag, der kan sættes i værk over for gruppen. Desuden forventes udarbejdet forslag til efteruddannelse og kvalificering af personalet inden for området.
- Statsfængslet i Ringe har som bekendt fået ressourcer til at ansætte en lærer eller lign. i en periode på to år med henblik på at undervise unge med anden etnisk baggrund end dansk om det danske samfund. Desuden har fængslet fået ressourcer til indkøb af undervisningsmaterialer og opkvalificering af personalet.

Statsfængslet i Ringe vil på lige fod med de øvrige institutioner i Kriminalforsorgen kunne gøre brug af kompetenceteamet.

Der er vedlagt kopi af følgende dokumenter:

- Høringssvar af 9. september 2005 fra Statsfængslet vedrørende rapport om etniske minoriteter i Kriminalforsorgen

- Notat af 27. september 2005 til ministeren om dømte med anden etnisk baggrund end dansk
- Direktoratets udmøntningsplan af 11. januar 2006 vedrørende aftale om finansloven 2006: Ekstra indsats mod negativt stærke indsatte i fængsler og arresthuse
- Justitsministeriets pressemeddelelse af 23. januar 2006 om styrket indsats over for negativt stærke fanger
- Direktoratets brev af 9. marts 2006 om imødekommelse af Statsfængslet i Ringes ansøgning om ressourcer til ansættelse af skolelærer eller lign., undervisningsmaterialer og opkvalificering af personalet.”

Jeg har noteret mig det oplyste og indholdet af det vedlagte materiale (som også omfatter en evalueringsrapport der er udfærdiget til Integrationsministeriet om job-guideordningen). Jeg anmoder om underretning om den ”midtvejsevaluering” som direktoratet i brevet af 9. marts 2006 har anmodet statsfængslet om at foretage i 1. kvartal 2007.

Jeg bad om nærmere oplysninger om fængslets plan med hensyn til sektionering og direktoratets holdning hertil.

Fængslet har oplyst at fængslet har to afdelinger (afsnit), hver med plads til 16 indsatte, der modtager mænd, ofte med adfærdsproblemer. Fængslet har desuden vedlagt kopi af en plan for deling af en afdeling således at der bliver 6 indsatte i hver. Der er tale om en plan der er udarbejdet i 1997 (som vedrørte forslag til en ny kvindeafdeling). Fængslet har oplyst at planen bør revurderes, men viser at der er mulighed for sektionering. Fængslet har oplyst at der ikke er tvivl om at en deling vil give mere ro på afdelingerne og give personalet bedre muligheder for at arbejde med de indsattes resocialisering.

Direktoratet har i den anledning anført følgende:

”...

Der er på side 72 i ombudsmandens rapport anført, at fængslet i forbindelse med udmøntningen af arbejdsgruppens rapport har

fremSAT krav om sektionering, idet 16 indsatte på en afdeling er for mange, når afdelingen omfatter det nævnte klientel. Som det fremgår af statsfængslets høringsbrev af 9. september 2005, pkt. 1.1., erklærede statsfængslet sig enig i det ønskelige i at oprette små afdelinger. Statsfængslet skrev desuden, at fængslet har udarbejdet et forslag til, hvorledes man vil kunne opdele en afdeling til mindre sektioner.

Dette afsnit i høringsbrevet har direktoratet ikke opfattet som en egentlig ansøgning, som skulle undergives sagsbehandling i direktoratet, hvorfor der ikke er taget stilling dertil. Direktoratet har ingen indvendinger mod den foreslåede opdeling af en afdeling i mindre sektioner, men en sådan ombygning og et deraf øget behov for personale skal som udgangspunkt afholdes inden for fængslets eksisterende økonomiske ramme.

Statsfængslet er gjort opmærksom på, at der kan indsendes en ansøgning om projektet til direktoratet.

Direktoratet og statsfængslet har tidligere i 2001 drøftet statsfængslets ønske om en sektionering af afdelinger i mindre dele, herunder kvindeafdelingen og en mere generel opdeling med henblik på at bekæmpe narkotika i fængslet. Disse drøftelser har resulteret i en samlet ombygningsplan, herunder styrket bemanning for statsfængslet (Nyt Ringe), som er inddelt i en række etaper. Planen blev fuldt ud gennemført fra 2003.”

Jeg har noteret mig det oplyste og henviser statsfængslet til at indsende en ansøgning til direktoratet om bevilling til sektionering.

Jeg bad endvidere om direktoratets bemærkninger til det af fængslet anførte om vanskeligheder med at komme af med særligt vanskelige indsatte. Jeg bad i den forbindelse direktoratet om at overveje om en ændring af proceduren vil kunne afhjælpe dette problem.

Direktoratet har ikke besvaret disse anmodninger. Fængslet er derimod kommet med bemærkninger til dette spørgsmål. Heri har fængslet anført følgende:

”Fængslet har nogle få gange om året behov for at overføre disciplinært særligt vanskelige indsatte, der ikke har udøvet vold mod personale og som ikke falder ind under den gruppe, der kan overfø-

res til politigården. Denne gruppe af indsatte ønsker fængslet en ret til at kunne overføre til andet lukket fængsel.

Fængslet er helt opmærksom på, at man skal løse egne problemer, men finder, at det forhold, at man har ønsket at beholde hele gruppen af unge med anden etnisk baggrund end dansk og ikke at sprede den som foreslået i indstillingen om etniske unge bør medføre, at der i helt særlige tilfælde bør være sikret en mulighed for overførsel til andet lukket fængsel, hvis det helt konkret viser sig, at den indsatte har for stor negativ indflydelse på medindsatte. Fængslet har et mundtligt tilsagn fra Direktoratet for Kriminalforsorgen om ret til overførsel i disse helt særlige tilfælde. Et tilsagn, man ikke har indtryk af er kommunikeret ud til de øvrige fængsler eller til direktoratets medarbejdere i klientkontoret og som ikke efterkommes i praksis, idet fængslet i tilfælde af afvisning henvises af Direktoratet for Kriminalforsorgen til selv at løse problemet.

Konsekvensen af, at det sker, at overførsel ikke kan gennemføres, er, at man aldrig ved om en overførsel kan ske, når der er truffet beslutning herom. Det skal understreges, at der er tale om enkeltstående tilfælde hvor overførsel ikke har kunnet gennemføres.”

Da direktoratet som nævnt ikke har besvaret mine anmodninger ovenfor, gentager jeg anmodningerne.

Ad punkt 6.10. Frivillig udelukkelse fra fællesskab

På tidspunktet for ombudsmandens inspektion i 1994 havde fængslet mange frivillige udelukkelser fra fællesskab. Jeg anmodede om oplysning om hvordan situationen er i dag.

Fængslet har oplyst der i perioden 1. januar til 2. juni 2006 har været 16 frivillige udelukkelser fra fællesskab. Fængslet har henvist til et vedlagt bilag (udskrevet den 2. juni 2006). Af de 16 udelukkelser der figurerer herpå, var der i 6 tilfælde tale om indsatte der fortsat var udelukket fra fællesskab. I et af disse tilfælde havde udelukkelsen varet fra 23. januar 2006, mens de øvrige udelukkelser skete i perioden 2. april til 23. maj 2006. En af de 10 afsluttede anbringelser havde varet 39 dage og de andre mellem 0 og 11 dage.

Direktoratet har oplyst at der i 2004, 2005 og 2006 var henholdsvis 55, 42 og 34 frivillige udelukkelse fra fællesskab. Direktoratet har bemærket at tallene for 2006 er til og med oktober måned, og at data for 2006 kan blive genstand for ændringer da de ikke er kvalitetssikrede endnu.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 7.1.1. Indledning (håndjern)

Jeg anmodede om oplysning om i hvor mange tilfælde Statsfængslet i Ringe anvendte håndjern i henholdsvis 2004 og 2005, og i hvor mange af disse tilfælde det skete under transport af den indsatte uden for fængslet.

Fængslet har oplyst at der i 2004 blev anvendt håndjern i 70 tilfælde, hvoraf 63 var under transport, og at der i 2005 blev anvendt håndjern i 27 tilfælde hvoraf de 26 var under transport. Fængslet har vedlagt oversigter over anvendelsen af håndjern. Det fremgår af direktoratets udtalelse at statsfængslet over for direktoratet har oplyst at faldet i 2005 skyldes at der ikke var så mange transporter med håndjern i 2005 som tidligere.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder om baggrunden for det markante fald i anvendelse af håndjern i 2005.

Ad punkt 7.1.6. Kompetence mv.

Jeg anmodede fængslet om at oplyse om der var fastsat interne retningslinjer om delegation af kompetence i forbindelse med anvendelse af sikringsmidler og i givet fald sende mig en kopi heraf.

Fængslet har oplyst at der hidtil ikke samlet har været fastsat regler for delegation af kompetence inden for sikringsområdet og det disciplinære område, men at fængslet nu har udarbejdet en oversigt herover. Fængslet har vedlagt kopi af denne oversigt. Fængslet har ligeledes vedlagt kopi af en skrivelse af 12. oktober 2001 hvori kompetencespørgsmålet i relation til anvendelse af håndjern under transport tillige er omtalt. Det fremgår heraf at daglig leder/overvagtimester har kompetencen til at træffe beslutning om anvendelse af håndjern.

Fængslet har i den forbindelse oplyst at der inden påbegyndelse af en transport udfyldes en transportordre og har vedlagt kopi af en sådan transportordre. Det fremgår af transportordren at vagtmesteren (den daglige leder) træffer afgørelse om brug af håndjern på baggrund af en sikkerhedsmæssig vurdering inden transporten påbegyndes. Fængslet har i tilslutning hertil oplyst at det i tilfælde af gennemførelse af en akut transport på et tidspunkt hvor den daglige leder ikke er til stede, er tjenestegørende personale der træffer beslutning om håndjern/transportbælte. Dette fremgår også af den oversigt som fængslet nu har udarbejdet hvor det tillige fremgår at daglig leder efterfølgende skal underrettes (jf. sikringsmiddelbekendtgørelsens § 2, stk. 2). Jeg går ud fra at ”en funktionær, der gør selvstændig tjeneste” i oversigten er det samme som ”den tilstedeværende funktionær, som er ansvarlig for det pågældende tjenesteområde” i bekendtgørelsens § 2, stk. 2.

Direktoratet har udtalt at direktoratet ingen bemærkninger har hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at kompetencen nu fremgår udtrykkeligt af ovennævnte oversigt.

Ved en anvendelse af transportbælte den 12. december 2005, kl. 12.00 blev underretning givet samme dag kl. 13.30 – samtidig med at anvendelsen af bæltet ophørte. Jeg gik ud fra at der var tale om orientering om ophøret af anvendelsen.

Jeg gik endvidere ud fra at de overvagtimestre og den afdelingsleder der havde truffet beslutningen om anvendelse af håndjern, var bemyndiget til at træffe afgørelse om anvendelse af håndjern. For så vidt angår de tilfælde hvor der var tale om transport uden for fængslet, gik jeg endvidere ud fra at de pågældende havde forhåndsgodkendt anvendelsen af håndjern, og at den underretning der var givet i disse tilfælde, således ikke var sket efter bestemmelsen i sikringsmiddelbekendtgørelsens § 2, stk. 2, 2. pkt., men til almindelig orientering. Samme antagelse havde jeg vedrørende et tilfælde hvor anvendelsen af håndjern skete for at overvinde voldsom modstand, og hvor den overvagtimester der traf afgørelsen i sagen, tillige er nævnt blandt medarbejdere der deltog i eller var vidne til anvendelsen.

Jeg anmodede fængslet om at oplyse hvorvidt mine antagelser var korrekte. Medmindre der var fremsat regler om kompetencen til at træffe beslutning om anvendelse af håndjern, bad jeg tillige fængslet om at oplyse nærmere herom.

Statsfængslet har oplyst at mine antagelser er korrekte.

For så vidt angår kompetencen har fængslet oplyst at alle fængslets daglige ledere/overvagtimestre er bemyndiget til at træffe beslutning om anvendelse af håndjern/transportbælte, og at det alene er en overordnet der kan træffe en sådan beslutning medmindre der er tale om en akut situation. Statsfængslet har ifølge direktoratets udtalelse supplerende oplyst at en ”overordnet” er en afdelingsleder og en daglig leder (overvagtimester). Statsfængslet har videre oplyst at der hidtil ikke har været udfærdiget lokale regler om dette da det fremgår implicit af bekendtgørelsens § 2, stk. 2, men at det dog fremgår af fængslets transportordre at det er en vagtmester/daglig leder der skal skrive under. Der er som nævnt ovenfor nu udarbejdet en oversigt over kompetenceforholdene.

Statsfængslet har herudover oplyst at den afdelingsleder der er nævnt i rapporten af 26. april 2005, rettelig er daglig leder. På daværende tidspunkt var det ikke muligt at registrere den pågældendes titel korrekt i klientsystemet.

Afslutningsvis har statsfængslet oplyst at der i alle de undersøgte tilfælde var tid til at en overordnet kunne træffe beslutningen om brug af sikringsmiddel.

Direktoratet har henholdt sig til det af statsfængslet anførte.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg gik ud fra at de to overvagtimestre der traf afgørelsen om anvendelse af transportbælte i 2 tilfælde hvor rubrikken om underretning ikke er udfyldt, var bemyndiget til at træffe afgørelse i disse sager. Hvis den manglende udfyldelse af rubrikken om underretning i disse 2 tilfælde skyldtes at der ikke var givet underretning, gik jeg derfor ud fra det var en fejl (i henhold til den interne underretningsprocedure). Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt det var korrekt antaget.

Statsfængslet har oplyst at der er sket underretning af en afdelingsleder i disse 2 sager, men at rubrikken herom fejlagtigt ikke er udfyldt hvilket er en fejl i henhold til fængslets interne procedurer.

Direktoratet har henholdt sig til det af statsfængslet anførte.

Jeg har noteret mig at der er givet underretning i de 2 tilfælde, men ikke er gjort notat herom.

Jeg anmodede om oplysning om ledelsens tilsyn med området for anvendelse af håndjern.

Fængslet har oplyst at afdelingslederne fører tilsyn med anvendelsen af håndjern ved gennemsyn af en papirudgave af alle håndjærnsrapporter og ved at føl-

ge med i niveauet for brug af håndjern på baggrund af statistisk materiale. Papirudgaven af håndjernerapporterne makuleres efter gennemsyn.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

I sagen om min inspektion i februar 2005 af Anstalten ved Herstedvester oplyste denne anstalt at inspektionen ikke fører særskilt tilsyn med området for anvendelse af håndjern, men at personale- og sikkerhedskonsulenten fører tilsynet på inspektionens vegne.

Direktoratet henviste i denne sag til punkt 6 og 7 i vejledningen om adgangen til intern delegation i kriminalforsorgens institutioner hvorefter der normalt ikke vil være noget til hinder for at ledende medarbejdere bemyndiges til at varetage en opgave, også i de tilfælde hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder, eller den der bemyndiges dertil. Direktoratet bemærkede at institutionens leder dog under alle omstændigheder bør inddrages under behandlingen af en sag hvis den konkrete sag giver anledning til tvivl. Direktoratet anførte endvidere at inspektionen herudover også bør føre et løbende tilsyn med området, fx i form af stikprøvevis gennemgang af sagerne om håndjern. Direktoratet havde gjort anstalten opmærksom herpå.

I en opfølgingsrapport af 28. september 2006 erklærede jeg mig enig heri og noterede mig at direktoratet havde gjort anstalten bekendt med direktoratets opfattelse.

Jeg har noteret mig det oplyste om at afdelingslederne fører tilsyn med anvendelsen af håndjern i Statsfængslet i Ringe og den måde som det sker på. Efter min opfattelse bør det fremgå af de elektroniske blanketter at rapporten har været gennemset af en afdelingsleder – også selv om rapporten ikke har givet anledning til bemærkninger. Jeg går ud fra at afdelingslederne vil blive gjort bekendt med min opfattelse, og at de herefter fremover vil gøre notat i rubriken til ledelsens tilsyn.

Jeg går i øvrigt ud fra at fængselsinspektøren – der ved delegation af kompetence fortsat har ansvaret for opgavens udførelse – også fører et løbende tilsyn med anvendelsen af håndjern i fængslet, jf. direktoratets tilkendegivelse i sagen om min inspektion af Anstalten ved Herstedvester. Jeg går endvidere ud fra at afdelingslederne er (eller vil blive gjort) bekendt med at inspektøren bør inddrages i tvivlsomme sager.

Ad punkt 7.1.8. Ophør og varighed

I 1 tilfælde blev transportbælte påsat kl. 08.15 i forbindelse med transport til Flygtningenævnet hvor spørgsmålet om udvisning skulle afgøres endeligt. Bæltet blev taget af igen kl. 14.32. Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt bæltet var taget af eller løsnat under selve fremstillingen i nævnet.

Fængslet har af en tilstedeværende fængselsfunktionærer fået oplyst at transportbæltet var taget af under besøget i Flygtningenævnet. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste. Efter min opfattelse burde det have fremgået af rapporten.

Ad punkt 7.2.1. Indledning (magtanvendelse)

Jeg bad direktoratet om at oplyse i hvor mange tilfælde Statsfængslet i Ringe anvendte magt i henholdsvis 2004 og 2005.

Direktoratet har oplyst at der i 2004 og 2005 var henholdsvis 14 og 9 tilfælde af magtanvendelse.

Jeg har noteret mig det oplyste – og at der således i 2005 er anvendt magt i færre tilfælde end i 2004.

Ad punkt 7.2.5.   Kompetence mv.

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt Statsfængslet i Ringe havde udarbejdet interne kompetenceregler, og i givet fald om kopi heraf.

Fængslet har oplyst at der ikke er udarbejdet interne kompetenceregler. Fængslet har videre oplyst at en ”kompetent” person i bekendtgørelsesmæssig sammenhæng i Statsfængslet i Ringe er en daglig leder, eller en person der har højere charge inden for det sikkerhedsmæssige område.

Direktoratet har bemærket at statsfængslet, under en telefonsamtale, har oplyst at der nu er fastsat skriftlige regler om kompetence, jf. bilag 8. Direktoratet har herefter udtalt at direktoratet ingen bemærkninger har hertil.

Bilag 8 er den oversigt over delegation af kompetence der er omtalt under pkt. 7.1.6. Oversigten omfatter anvendelse af sikringsmidler, udelukkelse fra fællesskab og disciplinørsager. Magtanvendelse er ikke omtalt i oversigten.

Jeg har noteret mig det oplyste om hvem der har kompetencen til at træffe beslutning om anvendelse af magt. Jeg går ud fra at det er en forglemmelse at magtanvendelse ikke er medtaget i nævnte oversigt, og at fængslet derfor nu vil indføje dette område i oversigten.

Jeg gik ud fra at de overvagtimestre og afdelingsledere som der var givet underretning til, er bemyndiget til at træffe beslutning om anvendelse af magt, men jeg bad dog fængslet om at oplyse om det er korrekt antaget. Jeg bad endvidere om oplysning om hvem der i øvrigt måtte være bemyndiget til at træffe beslutning – og dermed modtage underretning – om anvendelse af magt.

Statsfængslet har oplyst at de personer der har modtaget underretning, alle er bemyndiget til at træffe beslutning om anvendelse af magt. Fængslet har videre

oplyst at titlen i et tilfælde er forkert idet der rettelig er tale om en daglig leder og ikke en afdelingsleder.

Direktoratet har henholdt sig til det af statsfængslet anførte.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede om oplysning om ledelsens tilsyn med området for anvendelse af magt.

Fængslet har oplyst at kontrol med magtanvendelsesområdet sker ved at fængslets to afdelingsledere gennemser papirudgaver af magtanvendelsesrapporterne samt gennem statistiske registreringer. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og henviser i øvrigt til det jeg har anført under pkt. 7.1.6. om fængselsinspektørens tilsyn og inddragelse i konkrete sager der giver anledning til tvivl. Som også anført dette sted bør det efter min opfattelse fremgå af de elektroniske blanketter at rapporten har været gennemset af en afdelingsleder – også selv om rapporten ikke har givet anledning til bemærkninger.

Ad punkt 7.2.6. Lægetilsyn

Rubrikken om lægetilkald (eller lægetilsyn) var kun udfyldt i et tilfælde, men det fremgik af rubrikken om lægens bemærkninger i to af rapporterne at den indsatte blev tilbudt lægetilsyn, men ikke ønskede det. Jeg bemærkede at det i yderligere et tilfælde fremgik af denne rubrik at fængselssygeplejersken var orienteret og ”ville tilse” den indsatte snarest muligt, men der er ikke notat om et sådant tilsyn.

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der var et sådan tilsyn i denne sag, og om der i så fald var gjort notat herom et andet sted. Jeg anmodede endvidere om oplysning om baggrunden for at sygeplejersken blev orienteret, herunder om det skyldes at der efter personalets opfattelse var behov for lægetilsyn, eller for at sygeplejersken kunne vurdere om der var behov for lægetilsyn.

Statsfængslet har oplyst at fængslet går ud fra at der er tale om magtanvendelsesrapport af 5. oktober 2005 hvor det fremgår af pkt. 15 til lægens bemærkninger at fængselssygeplejersken orienteres, og tilser indsatte snarest muligt. Fængslet har bemærket at det ikke oplyses at fængselssygeplejersken vil tilse den indsatte, men derimod at hun tilser ham. Sygeplejersken har oplyst at den indsatte ikke har været skrevet op til læge efter besøget, og at der ikke står noget i lægejournalen om problemer i anledning af hændelsen. Sygeplejersken har endvidere oplyst at det normalt altid er hende eller en læge, der udfylder rubrikken til lægens bemærkninger. Fængslet har beklaget at det ikke skete i dette tilfælde.

Det fremgår af direktoratets udtalelse at statsfængslet supplerende over for direktoratet har oplyst at sygeplejersken blev orienteret med henblik på at vurdere om der var behov for lægetilsyn.

Direktoratet har henholdt sig til det af statsfængslet anførte, herunder fængslets beklagelse af at der ikke er gjort notat om tilsynet.

Jeg bekræfter at der er tale om en rapport af 5. oktober 2005, og beklager at det ikke er angivet i inspektionsrapporten.

Jeg har noteret mig at sygeplejersken blev tilkaldt for at vurdere behovet for lægetilsyn. Jeg har endvidere noteret mig at hun tilså den indsatte, men ikke – som det ellers er sædvanligt – selv gjorde notat om dette tilsyn i rubrikken til lægens bemærkninger. Jeg har endvidere noteret mig fængslets beklagelse af det manglende notat fra sygeplejersken i magtanvendelsesrapporten, det af sy-

geplejersken oplyste om at den indsatte ikke blev skrevet op til lægetilsyn, og at der ikke er notat i lægejournalen. Jeg går ud fra at det skyldes at der efter sygeplejerskens vurdering ikke var behov for lægetilsyn, men jeg forstår dog samtidig det oplyste sådan at der normalt gøres notat om tilsynet i (bl.a.) magt-anvendelsesrapporten, også selv om tilsynet ikke giver anledning til bemærkninger eller yderligere tiltag. Idet jeg går ud fra at det manglende notat fra sygeplejersken om hendes tilsyn i det konkrete tilfælde er en enkeltstående fejl, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Til det af fængslet anførte om at det ikke af rapporten fremgår at sygeplejersken ville tilse den indsatte, men at hun tilser (tilså) ham, bemærker jeg at det efter min opfattelse ikke tydeligt fremgår af rapporten. I rubrikken til lægens bemærkninger er anført følgende: "Fængselspsygeplejerske ... orienteret og tilser indsatte snarest muligt". Jeg læser det sådan at sygeplejersken var orienteret, og at hun, jf. sammenhængen med "snarest muligt", ville tilse den indsatte så hurtigt som muligt. Jeg har med andre ord forstået at nutidsformen "tilser" er anvendt om fremtiden og ikke datiden. På grund af placeringen af oplysningen i rubrikken til lægens bemærkninger og ikke i rubrikken om tilkald af læge, må jeg dog medgive at sætningen kan læses sådan at den angiver et tilsyn der finder/har fundet sted.

I tilslutning hertil bemærker jeg at oplysninger om tilkald/orientering af læge/sygeplejerske efter min opfattelse bør angives i rubrikken om tilkald af læge, at oplysninger om tilsyn bør angives i rubrikken om tilsyn af læge, og at lægens/sygeplejerskens oplysninger/bemærkninger vedrørende selve tilsynet bør angives i rubrikken om lægens bemærkninger.

Ad punkt 7.3.1. Indledning (udelukkelse fra fællesskab)

De 10 rapporter som jeg har modtaget om udelukkelse fra fællesskab, var udskrifter af det notat i sagsbehandlingsmodulet i klientsystemet vedrørende sager om udelukkelse fra fællesskab der er beregnet til udlevering "til klienten".

Jeg anmodede om også at modtage udskrifter af de notater der var udfyldt ”til sagen” i de pågældende sager. Idet jeg gik ud fra at det heraf fremgik hvilke rapporter der lå til grund for afgørelsen i det enkelte tilfælde, bad jeg (nu) tillige om kopi af disse rapporter.

Fængslet har vedlagt det ønskede materiale. I flere tilfælde er rapporten om udelukkelse fra fællesskab vedlagt mere end én rapport.

I 1 tilfælde (en udelukkelse den 21. marts 2005) er den aktuelle rapport (af 19. marts 2005) ikke vedlagt, men den er gengivet i rapporten. Rapporten er vedlagt tidligere notitser og rapporter som er oplyst til slut i sagsfremstillingen og omtalt under punktet om begrundelse i sagen.

Jeg går ud fra at det skyldes en fejl at jeg ikke har modtaget rapporten vedrørende det aktuelle forhold. Jeg har noteret mig at indholdet heraf er gengivet i rapporten.

I samme sag er der oplysning om at en anden indsat samtidig blev ført til isolationsafdelingen.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt der er udarbejdet en rapport herom og i givet fald om en kopi heraf.

Det fremgår tillige af sagen at den indsatte ønskede at klage over afgørelsen.

Jeg anmoder om oplysning om (kopi af) udfaldet af klagesagen.

Det fremgår desuden af rapporten at funktionæren skubbede den indsatte og den anden indsatte der er omtalt i rapporten. Der er ikke blandt de rapporter

som jeg har modtaget om anvendelse af magt (der dækker perioden 16. februar 2005 til og med 12. november 2005 og omfatter alle de i alt 9 rapporter som er udfærdiget vedrørende anvendelse af magt i 2005), rapporter om anvendelse af magt denne dag over for disse to indsatte. Jeg går derfor ud fra at der ikke er udfærdiget sådanne magtanvendelsesrapporter.

Jeg anmoder om oplysning om hvorfor der ikke er udfærdiget magtanvendelsesrapporter i disse tilfælde.

Det tilføjes at skub ikke er et lovligt magtmiddel efter straffuldbyrdeleslovens § 62, jf. Anette Esdorf m.fl., Straffuldbyrdelesloven med kommentarer, s. 149.

Det notat der skal udfærdiges ”til sagen” i medfør af § 5 i bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab, skal bl.a. indeholde en gengivelse af hvad der er indberettet, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 4, nr. 1.

Rubrikken ”Sagsfremstilling” i notatet til sagen er ikke udfyldt i 4 tilfælde (udelukkelse den 5. juli 2005, begge udelukkelse den 23. august 2005 og udelukkelse den 12. september 2005). I yderligere 2 tilfælde indeholder denne rubrik ikke en gengivelse af det indberettede, men oplysninger om tidligere afgørelser og adfærd der er lagt vægt på ved beslutningen om udelukkelse fra fællesskab. Der er således ikke i disse i alt 6 tilfælde en gengivelse af hvad der er indberettet, jf. § 5, stk. 4, nr. 1, i bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab.

Dette er beklageligt.

I et andet tilfælde er der i denne rubrik alene en henvisning til underliggende rapporter (af samme dag) og ”div. referater”. Der er alene vedlagt én underliggende rapport, og der er ikke vedlagt yderligere materiale.

Jeg går ud fra at det skyldes en fejl at der er henvist til mere end en rapport af samme dag.

En henvisning til de(n) underliggende rapport(er) er ikke tilstrækkeligt til at opfylde kravet i bekendtgørelsens § 5, stk. 4, 1. pkt. – heller ikke selv om der vedlægges en udskrift heraf. Der skal som det fremgår af bestemmelsen, være en ”gengivelse af” det indberettede i selve notatet (rapporten) om udelukkelsen fra fællesskab.

Det samme gælder andre oplysninger der indgår i sagen, herunder oplysninger der fremkommer ved afhøring af andre indsatte eller personale, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 5. Som det i øvrigt fremgår af denne bestemmelse, skal eventuelle forklaringer protokolleres og således foreligge i skriftlig form.

En henvisning til diverse referater uden en nærmere præcisering i selve notatet af hvad det dækker over, er således ikke tilstrækkeligt til at opfylde notatpligten i bekendtgørelsens § 5, stk. 5.

Heller ikke i dette tilfælde opfylder notatet således bekendtgørelsens § 5. Dette er beklageligt.

For så vidt angår begrundelsen (i øvrigt), henviser jeg til pkt. 7.3.5. nedenfor.

Jeg bad direktoratet om at oplyse hvor mange udelukkelser fra fællesskab Statsfængslet i Ringe havde i henholdsvis 2004 og 2005.

Direktoratet har oplyst at der i 2004 og 2005 var henholdsvis 31 og 22 udelukkelser fra fællesskab.

Jeg har noteret mig det oplyste – og at der således også for så vidt angår udelukkelse fra fællesskab er tale om et (ikke ubetydeligt) fald i anvendelsen af udelukkelse fra fællesskab fra 2004 til 2005.

Det er i de enkelte udskrifter anført om der er tale om udelukkelse fra fællesskab med eller uden mulighed for samvær med medindsatte. I halvdelen af tilfældene er udelukkelsen sket med et sådant samvær. Jeg anmodede fængslet om at oplyse hvad det nærmere indebar.

Fængslet har oplyst at udelukkelse fra fællesskab med samvær betyder at indsatte tilbydes samvær med medindsatte hvor samværet ikke strider mod formålet med udelukkelsen fra fællesskabet. Samværet sker fortrinsvis i isolationsafdelingen.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 7.3.5. Parthøring og begrundelse

Det notat der skal udfærdiges ”til sagen” i medfør af bekendtgørelsens § 5, skal bl.a. indeholde en nærmere begrundelse, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 5. Jeg nævnte at jeg ville tage stilling til om denne bestemmelse havde været overholdt i sagerne når jeg havde modtaget udskrifterne ”til sagen”. Jeg bemærkede at jeg ikke ville gengive oplysninger herfra som den indsatte ikke har ret til at få oplyst.

Notaterne indeholder et felt med overskriften ”begrundelse”. Ombudsmanden har i forbindelse med gennemgang af sager om udelukkelse fra fællesskab i sagen om inspektion af Institutionen for frihedsberøvede asylansøgere i Sand-

holm spurgt Direktoratet for Kriminalforsorgen om anvendelsen af dette felt. Ombudsmanden anførte herom bl.a. følgende i en opfølgingsrapport i sagen:

”Afsnittet ’Begrundelse’ var ikke udfyldt i noget tilfælde, herunder ved angivelse af hvorfor udelukkelse fra fællesskab blev anset for ’nødvendigt’, jf. kravet herom i straffuldbyrdelseslovens § 63, stk. 1. Jeg bad om direktoratets bemærkninger til den manglende udfyldelse af rapporten under overskriften ’Begrundelse’, herunder oplysning om hvorvidt institutionerne er vejledt nærmere om brugen af den elektroniske forhørsdel.

Direktoratet har oplyst at der undervises i brugen af den elektroniske forhørsdel på kriminalforsorgens forhørslederkurser som er tredages internatkurser med en grundig gennemgang af både den teoretiske og praktiske del af et forhør. Der lægges i undervisningen megen vægt på at lære kursisterne at begrunde en disciplinærafgørelse korrekt, men erfaringsmæssigt er det et punkt der volder mange af kursisterne vanskeligheder. Udover tredages-kurserne blev der i efteråret 2002 afholdt endags kurser for forhørsledere der tidligere har gennemgået forhørslederkurser, men manglede erfaring med Klientsystemets forhørsdel.

Jeg har noteret mig det oplyste som jeg forstår således at der på de nævnte kurser også vejledes konkret i hvad der skal stå i feltet ’Begrundelse’.”

Ombudsmanden foretog sig ikke videre i denne sag.

I sagen vedrørende min inspektion af Arresthuset i Herning den 25. januar 2006 bad jeg i forlængelse heraf – og med henvisning til min gennemgang af anvendelsen af feltet ”begrundelse” i forhørsprotokollerne i denne sag – direktoratet om at oplyse nærmere om hvorledes feltet ”begrundelse” efter direktoratets opfattelse konkret skal anvendes i disciplinærsager. Jeg noterede mig i den forbindelse at de oplysninger der var nødvendige for at opfylde begrundelseskravet i sagerne, var anført under andre punkter i forhørsprotokollerne. Direktoratet oplyste i en udtalelse af 10. juli 2006 at dette felt anvendes til at begrunde strafudmålingen i den konkrete sag.

Begrundelsen i sager om udelukkelse fra fællesskab skal ifølge § 5, stk. 5, sidste pkt. i bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab indeholde ”en henvis-

ning til de retsregler, afgørelsen er truffet efter, og angive hvilke hovedhensyn, der har været bestemmende for skønnet, ligesom de faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen, skal fremgå.”

Notatet til sagen indeholder (ligesom notatet til klienten, jf. rapporten s. 95) i alle tilfælde en henvisning til retsgrundlaget for den trufne afgørelse. Dette er (begge steder) angivet under pkt. 3 om grundlaget for afgørelsen.

I nogle – men ikke i alle tilfælde, jf. ovenfor under pkt. 7.3.1. – er der en redegørelse for de faktiske omstændigheder under pkt. 6 (”Sagsfremstilling”) i notatet til sagen.

I de fleste tilfælde er der ikke redegjort nærmere for hvorfor det er anset for nødvendigt at udelukke den indsatte fra fællesskab (de hovedhensyn der har været bestemmende for skønnet). Feltet ”Begrundelse” er udfyldt i alle tilfælde, men i 4 tilfælde er det heri alene angivet at den indsatte er orienteret om ugentlige overvejelser, og i 2 øvrige tilfælde er det (udover dette) tillige alene anført henholdsvis at begrundelsen er for at hindre strafbar virksomhed og fordi ophold i fællesskab er anset for uforsvarligt.

Det er beklageligt at der i flertallet af notaterne ikke er en begrundelse der opfylder kravene til indholdet heraf i bekendtgørelsens § 5, stk. 5. Jeg henstiller til fængslet at indskærpe overholdelsen af denne bestemmelse, og jeg beder om underretning om hvad der sker i anledning af min henstilling.

Ad punkt 7.3.6.   Kompetence mv.

Som nævnt i min rapport oplyste Statsfængslet i Ringe i brev af 15. juni 2006 om kompetenceforholdene i sager om udelukkelse fra fællesskab. Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der forelå skriftlige regler om delegation af kompetencen til at træffe beslutning om udelukkelse fra fællesskab (og ophør heraf), og i givet fald om en kopi heraf.

Fængslet har oplyst at regler om udelukkelse fra fællesskab nu er samlet i en oversigt over delegation af kompetence – der som tidligere nævnt er vedlagt. Det fremgår heraf at afgørelser om udelukkelse fra fællesskab og forlængelse af udelukkelse fra fællesskab træffes af afdelingslederen efter samråd med fængselsinspektøren. Dette er også oplyst i ovennævnte brev af 15. juni 2006 fra fængslet.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig at der nu foreligger skriftlige regler om kompetencen til at træffe beslutninger om udelukkelse fra fællesskab.

I brevet af 15. juni 2006 oplyste fængslet at det forhold at det fremstår som om at det er henholdsvis en overvagtimester eller en overassistent der har truffet beslutningen, dækker dels over forkerte stillingsbetegnelser, dels over hvem der har registreret oplysningen i edb-systemet, og dels over at fængslet var blevet opmærksomt på at anbringelse på egen stue efter straffuldbyrdelseslovens § 64 fejlagtigt var registreret som udelukkelse fra fællesskab. Fængslet oplyste at der er rettet op på disse forhold. Jeg anmodede fængslet om at oplyse på hvilken måde det var sket.

Fængslet har oplyst at personalet er indskærpet at anbringelse på egen stue i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 64 ikke skal registreres som udelukkelse fra fællesskab. Fængslet har vedlagt kopi af en skriftlig indskærpelse af 1. juni 2006.

Fængslet har videre oplyst at den person der skriver i klientsystemet at en udelukkelse fra fællesskab er iværksat eller ophørt, også registreres som den der har truffet beslutningen herom hvilket ikke altid er tilfældet. Fængslet har bemærket at det ikke er muligt at registrere hvem der træffer beslutningen.

Direktoratet har oplyst at udgangspunktet er at den person der har truffet afgørelse i sagen, selv udfylder modulet i klientsystemet. Derfor registrerer modulet den person der er logget på systemet som beslutningstageren. Det er imidlertid muligt at vælge at påføre en anden person som beslutningstager, dog ikke ved registrering af ophør. I tilfælde af at der ikke er overensstemmelse mellem den der træffer afgørelse om ophør og den der registrerer ophøret i systemet, bør fængslet skrive hvem der har truffet afgørelsen om ophør i et af skrivefelterne. Direktoratet har oplyst at direktoratet har informeret fængslet om ovenstående.

Jeg har noteret mig det oplyste og går herefter ud fra at fængslet fremover er opmærksom på at notere hvem der har truffet beslutningen om udelukkelse eller ophør heraf, når rapporten udfyldes af en anden end denne person. Som anført af direktoratet er det dog udgangspunktet at den der har truffet beslutningen, selv skal udfylde modulet.

Ad punkt 7.3.8. Ophør og ugentlige overvejelser mv.

Udelukkelsen fra fællesskab varede i 2 tilfælde mere end en uge (henholdsvis 13 og 28 dage). Notat om ugentlige overvejelser er anført i notatet ”til sagen”. Ved den udelukkelse der varede 13 dage, er ugenotat oprettet 9 dage efter udelukkelsen. Det er heri anført at den indsatte har været udelukket fra fællesskab i en uge. I det andet tilfælde hvor udelukkelsen varede 28 dage, er første ugenotat oprettet 11 dage efter udelukkelsen og næste ugenotat 10 dage derefter. Det fremgår ikke af notaterne om de er udfærdiget (oprettet) samme dag som overvejelserne fandt sted eller først på et senere tidspunkt. For så vidt angår sidstnævnte sag (fra 5. september 2005) synes overvejelserne ud fra indholdet af notaterne umiddelbart at have fundet sted samme dag som notaterne er oprettet.

Hvis datoen for oprettelsen af ugenotaterne er sammenfaldende med datoen for overvejelserne om at bringe udelukkelsen til ophør, har lovens § 63, stk. 7, 2. pkt. ikke været overholdt idet institutionen efter denne bestemmelse ”mindst” en gang om ugen skal overveje spørgsmålet om ophør.

Såfremt oprettelsen af et notat ikke sker samme dag som overvejelserne finder sted, bør det efter min opfattelse – som det også er sket ved det efterfølgende ugenotat (af 17. november 2005) i sagen fra 5. juli 2005 der angiver tidspunktet for ophøret af udelukkelsen (den 18. juli 2005) – udtrykkeligt anføres hvornår overvejelserne har fundet sted.

Indsatte der har været udelukket fra fællesskab i mere end 14 dage, skal efter § 6 i bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab vejledes udførligt om de særlige rettigheder der tilkommer dem efter denne bestemmelse og bekendtgørelsens § 7. Medmindre det fremgik af det notat som jeg nu havde anmodet om for så vidt angik det tilfælde hvor udelukkelsen varede i 28 dage (den 5. september 2005), anmodede jeg om oplysning om hvorvidt der var sket en sådan vejledning i dette tilfælde.

Fængslet har oplyst at der er sket vejledning. Direktoratet har henholdt sig her til, men har samtidig udtalt at direktoratet anser det for beklageligt at fængslet ikke har gjort notat om at der er sket vejledning i overensstemmelse med § 6, stk. 1, 1. pkt. i bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab. Direktoratet har meddelt fængslet dette.

Jeg har noteret mig at der er sket vejledning. Jeg er enig med direktoratet i at der burde have været gjort notat herom.

Dette tilfælde er (i øvrigt) et af de tilfælde hvor der var tale om udelukkelse med samvær. Medmindre det fremgik af fængslets svar på mit generelle spørgsmål ovenfor om hvad det betød, anmodede jeg fængslet om – i dette konkrete tilfælde – at uddybe hvad det indebar for den indsatte at udelukkelsen var med samvær.

Fængslet har oplyst at samvær i dette konkrete tilfælde betød at indsatte havde tilladelse til samvær med andre indsatte på afdelingen i nogle timer med henblik på tilbageslusning til afdelingen (hvilket også fremgår af ugenotaterne i sagen). Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 7.4.1. Indledning (disciplinærsager)

De 10 disciplinærsager som jeg havde modtaget, var alle forhørssager. Idet jeg gik ud fra at fængslet også havde behandlet disciplinærsager efter proceduren i disciplinærstrafbekendtgørelsens § 6 (bødeforlægssager), bad jeg om kopi af udskrifter af de seneste 5 sager herom forud for den 16. januar 2006.

Statsfængslet har vedlagt de ønskede bilag, dog kun s. 1. I 2 tilfælde fremgår det at der er to sider. Det manglende er linjen til underskrift fra den indsatte såfremt den indsatte accepterer bøden (afgørelsen). Jeg går ud fra at det er sket (også) i disse 2 tilfælde.

Jeg har foretaget en gennemgang af det modtagne materiale og har følgende bemærkninger hertil:

I 3 tilfælde mangler underskrift fra den der forkyndte forlægget. Jeg går ud fra at der er sket forkyndelse, og at forkyndelsen – ligesom i de 2 andre tilfælde – er foretaget af samme person som har underskrevet selve agterskrivelsen.

Ved et forlæg den 11. januar 2006 er der for så vidt angår det retlige grundlag for sigtelsen og grundlaget for afgørelsen alene henvist til straffuldbyrdesloven uden angivelse af hvilken bestemmelse heri der var tale om. I det foreliggende tilfælde hvor der var tale om indtagelse af hash, skulle der have været henvist til straffuldbyrdeslovens § 67, nr. 5, der indeholder såvel den over-

trådte bestemmelse som hjemmelsgrundlaget for ikendelse af en disciplinærstraf for overtrædelsen.

Ved et forlæg den 2. januar 2006 der omhandler fund af en bonflaske på den indsattes stue, er der henvist til straffuldbyrdslovens § 67, nr. 7, jf. genstandsbekendtgørelsens § 21, stk. 2, jf. § 2, stk. 1, nr. 1. Genstandsbekendtgørelsens § 21, stk. 2, vedrører – efter ikrafttræden den 15. april 2005 af den nugældende genstandsbekendtgørelse (nr. 208 af 18. marts 2005) – spørgsmålet om vejledning af indsatte vedrørende salg mv. af genstande omfattet af bekendtgørelsens kapitel 3 om indsattes adgang til leje mv. af visse genstande. I den tidligere gældende bekendtgørelse var det i § 21, stk. 2, fastsat at indsatte kunne ikendes disciplinærstraf ved overtrædelse af bl.a. bekendtgørelsens § 2. Hjemlen til ikendelse af disciplinærstraf for overtrædelse af bekendtgørelsens § 2 findes i den nugældende bekendtgørelse i § 35, stk. 2.

Jeg går ud fra at fængslet er opmærksomt på ændringerne i genstandsbekendtgørelsen, og fremover henviser til de korrekte bestemmelser.

Alle forlæggene er underskrevet af en fængselsfunktionær, i 2 tilfælde en fængselsfunktionær på prøve. Det fremgår af den tidligere nævnte oversigt som fængslet nu har udarbejdet om delegation af kompetence, at en fængselsfunktionær ”der gør selvstændig tjeneste” kan ikende advarsler og bøder efter disciplinærstrafbekendtgørelsens § 6.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt den fængselsfunktionær på prøve der har underskrevet forlæggene i 2 tilfælde (begge af 15. januar 2005), opfyldt denne betingelse.

Jeg anmodede endvidere om kopi af det bødeforlæg der var udfærdiget i det ene tilfælde forud for forhørssagen (allokeringsnummer 304/2006/0001).

Statsfængslet har oplyst at kopi af dette bødeforlæg er vedlagt. Det vedlagte er imidlertid en ny kopi (udskrift) af forhørsprotokollen.

Jeg har besluttet at frafalde min anmodning om udlevering af dette bødeforlæg. Jeg henviser dels til at indholdet af bødeforlægget er gengivet i forhørsprotokollen, dels til de oplysninger som jeg nu har modtaget i anledning af mit spørgsmål om denne sag under pkt. 7.4.9.

Jeg bad direktoratet om at oplyse hvor mange disciplinærstraffe Statsfængslet i Ringe havde i henholdsvis 2004 og 2005, og hvordan de var fordelt med hensyn til bøder og strafcelle (herunder betinget strafcelle).

Direktoratet har oplyst at fængslet i 2004 anvendte disciplinærstraf i 459 tilfælde, fordelt med 300 bøder, 107 anbringelser ubetinget i strafcelle og 52 afgørelser om betinget strafcelle. I 2005 anvendte fængslet disciplinærstraf i 375 tilfælde, fordelt med 227 bøder, 106 anbringelser ubetinget i strafcelle og 42 afgørelser om betinget strafcelle.

Jeg har noteret mig det oplyste – og at der således er sket et pænt fald i anvendelsen af disciplinærstraf (bøder) fra 2004 til 2005.

Ad punkt 7.4.5. Parthøring og begrundelse

For så vidt angår sagen med allokeringsnummer 304/2006/0015 anmodede jeg om oplysning om hvorvidt det var korrekt antaget at undersøgelsen af den indsattes stue hvor det var anført at indsattes stuenøgle befandt sig på stuen, fandt sted forud for den indsattes oplysning om at have mistet sin stuenøgle (for lang tid siden).

Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvorvidt den indsattes nøgle efter undersøgelsen af stuen blev udleveret til ham eller efterladt på stuen som var

blevet aflåst efter ovennævnte undersøgelse. Endvidere anmodede jeg om oplysning om hvilken betydning fundet af nøglen var tillagt for afgørelsen i sagen om at pålægge den indsatte at betale erstatning for bortkomsten af nøglen.

Statsfængslet har oplyst at min antagelse om at undersøgelsen af stuen fandt sted før den indsattes oplysning om at have mistet sin stuenøgle, er rigtig. Fængslet har videre oplyst at en indsat der er ikendt erstatningspligt for en bortkommet nøgle, ikke får erstatningsbeløbet tilbagebetalt ved fund af nøglen. Det skyldes at låsen til den indsattes stue udskiftes umiddelbart efter at det er oplyst at en nøgle er bortkommet. Den indsatte vil således ikke kunne bruge den genfundne nøgle.

Direktoratet har henholdt sig til det af statsfængslet anførte.

Jeg har noteret mig at fængslet har bekræftet min antagelse af at undersøgelsen af den indsattes stue fandt sted forud for den indsattes oplysning om at have mistet nøglen. Ved denne undersøgelse lå den indsattes stuenøgle, som nævnt i rapporten, på bordet i stuen, men senere samme dag oplyste den indsatte at nøglen var forsvundet (for lang tid siden).

Jeg har endvidere noteret mig det oplyste om at en "ikendt" erstatningspligt for bortkomst af en nøgle ikke tilbagebetales hvis nøglen findes igen, og baggrunden herfor. Jeg har ingen bemærkninger hertil. En indsat kan således ikke bruge en nøgle der findes efter at låsen er skiftet, og fundet af en bortkommet nøgle efter dette tidspunkt er derfor også uden betydning ved en afgørelse efter dette tidspunkt om at pålægge erstatning for bortkomsten af nøglen.

I det foreliggende tilfælde var der imidlertid ikke tale om at den indsatte var blevet pålagt at betale erstatning for bortkomsten (for lang tid siden) af nøglen, men han blev ved forhøret den 15. januar 2006 pålagt at betale erstatning for den bortkomne nøgle. Dette forhør fandt sted to dage efter undersøgelsen af

stuen hvor nøglen lå på den indsatte stue, men senere samme dag oplyste den indsatte at nøglen var forsvundet. Fængslet har ikke besvaret min anmodning om oplysning om hvorvidt nøglen blev udleveret til den indsatte efter fundet (så han kunne låse sig ind igen på sin stue som personalet havde aflåst efter undersøgelsen af stuen) eller efterladt på stuen. Det fremgår således heller ikke om nøglen var i personalets varetægt da den indsatte – senere samme dag som undersøgelsen af stuen fandt sted – oplyste at nøglen (på ny) var forsvundet.

Jeg gentager mit spørgsmål om hvorvidt nøglen blev udleveret til den indsatte eller efterladt på stuen efter aflåsningen heraf. Hvis nøglen blev medtaget efter undersøgelsen af stuen med henblik på udlevering til den indsatte, anmoder jeg om oplysning om hvorvidt den var blevet udleveret da den indsatte senere samme dag oplyste at den var forsvundet. Jeg anmoder samtidig om oplysning om hvornår låsen i døren til stuen blev skiftet.

Ad punkt 7.4.6.   Kompetence mv.

Jeg gik ud fra at fængslet ville præcisere hvem der kan behandle og træffe afgørelse i disciplinærsager, herunder sager der behandles efter bekendtgørelsens § 6 uden afholdelse af forhør. Jeg bad fængslet om at orientere mig om denne præcisering ved fremsendelse af kopi af reglerne når præciseringen havde fundet sted.

Fængslet har, som tidligere nævnt, nu fastsat og vedlagt interne regler om delegation af kompetence, herunder for afgørelse af disciplinærsager. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste, og at det heri er præciseret hvem der kan behandle og træffe afgørelse i disciplinærsager, herunder i sager der behandles efter disciplinærstrafbekendtgørelsens § 6, jf. pkt. 7.4.1.

Spørgsmålet om fængslets tilsyn med disciplinærstrafområdet og inddragelse i behandlingen af tvivlsomme sager indgik i forbindelse med inspektionen i 1994, jf. Folketingets Ombudsmands beretninger for 1996, s. 445 og 1997, s. 416. Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der var sket ændringer i forhold til det oplyste dengang om institutionens leders tilsyn med behandlingen af sager om disciplinærstraf.

Fængslet har oplyst at alle rapporter og forhørsudskrifter gennemgås af den pågældende afdelingsleder, og at området følges statistisk. Fængselsinspektøren gennemlæser alle klagesager.

Det fremgår endvidere af direktoratets udtalelse at fængslet telefonisk den 20. november 2006 har oplyst at inspektøren inddrages under behandlingen af sagen hvis der i den konkrete sag er tvivl om hvad der kan anses for bevist og ikke bevist, eller om hvilke bestemmelser der kan anses for overtrådt.

Direktoratet har udtalt at direktoratet ingen bemærkninger har til det oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste – som heller ikke giver mig anledning til bemærkninger, men alene til at henvise til det som jeg har anført under pkt. 7.1.6. om fængselsinspektørens løbende tilsyn ud over inddragelse i konkrete sager der giver anledning til tvivl.

Ad punkt 7.4.7. Klagevejledning mv.

Jeg anmodede om oplysning om baggrunden for vejledningen om domstolsprøvelse i en konkret sag efter straffuldbyrdslovens § 112. I sagen var den indsatte (ved et forhør den 15. januar 2006) blevet ikendt strafcelle i 7 dage, heraf 3 dage betinget og pålagt at betale 60 kr. i erstatning. Den indsatte fik desuden konfiskeret en pille hvis anslåede værdi blev anset for mindre end 275 kr.

Statsfængslet har beklaget at den indsatte blev vejledt om at sagen kunne domstolsprøves uagtet at strafcellen for 3 af dagene var gjort betinget. Direktoratet har henholdt sig til statsfængslets beklagelse.

Jeg har noteret mig fængslets beklagelse. Det bemærkes at adgangen til domstolsprøvelse efter straffuldbyrdelseslovens § 112, nr. 3, omfatter strafcelle i "mere end" 7 dage.

Ad punkt 7.4.8. Protokollen

Jeg gik ud fra at fængslet anvender én protokol til disciplinærsager både efter bekendtgørelsens § 6 og § 7, men anmodede dog fængslet om at oplyse om det var korrekt antaget.

Statsfængslet har oplyst at fængslet hidtil har haft to protokoller, en til bøder og en til forhørssager, men at man er blevet opmærksom på at dette ikke er hensigtsmæssigt hvorfor man nu har truffet beslutning om at have en protokol.

Statsfængslet har supplerende oplyst at udskrifterne opbevares i ringbind i overensstemmelse med vejledningens pkt. 10 (hvad jeg også lagde til grund i rapporten).

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg gik ud fra at mellemliggende sager i den række af sagsnumre som jeg havde modtaget, var bødesager og anmodede fængslet om at oplyse om det var korrekt antaget.

Statsfængslet har oplyst at det er korrekt antaget. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 7.4.9. Sagsbehandlingstid

I et tilfælde (hvor jeg ikke havde modtaget den underliggende rapport eller det tidligere bødeforlæg i sagen) fremgik det ikke hvor lang tid der gik fra (indberetningen til bødeforlægget og fra) bødeforlægget til forhøret. Jeg anmodede om oplysning herom.

Statsfængslet har oplyst at episoden der gav anledning til bødeforlægget, fandt sted den 1. januar 2006 hvor den pågældende fik oplyst at han ville få et bødeforlæg og efterfølgende fik bødeforlægget. Da den pågældende ikke ønskede at underskrive forlægget, blev der afholdt forhør dagen efter den 2. januar 2006.

Direktoratet har henholdt sig til det af statsfængslet anførte.

Jeg har noteret mig det oplyste og bemærker at det af forhørsnotatet i sagen burde være fremgået hvornår episoden fandt sted, fx ved angivelse af datoen for den underliggende rapport inden gengivelse heraf i rapporten. Da forhøret fandt sted den 2. januar 2006, er det en fejl at det i forhørsnotatet er anført at episoden fandt sted "D.d", når det ikke samtidig fremgår at der er tale om et citat fra et bødeforlæg fra den 1. januar 2006.

Forhøret blev i 2 tilfælde afholdt henholdsvis 7 og 10 dage efter det indberettede (rapporter med allokeringensnumre 304/2006/0008 og 304/2005/0526). Jeg anmodede (om muligt) om oplysning om årsagen til at sagerne først blev behandlet henholdsvis 7 og 10 dage efter indberetningen i sagerne.

Statsfængslet har oplyst at den lange ventetid skyldtes at de berørte daglige ledere ikke var til stede, og at der i begge tilfælde var tale om forseelser der resulterede i henholdsvis en advarsel kombineret med ikendelse af udgangskarantæne i 3 uger og en afkorting af den næste udgang på en time. Fængslet har videre oplyst at der siden hen er strammet op på dette område således at forhør afholdes af en kollega hvis den daglige leder som sagen hører under, ikke er til stede.

Direktoratet har udtalt at direktoratet under henvisning til det anførte mener at det er beklageligt at der først blev afholdt forhør henholdsvis 7 og 10 dage efter det indberettede hvilket direktoratet har meddelt statsfængslet. Direktoratet har dog bemærket at statsfængslet har strammet op på dette område.

Jeg er enig med direktoratet i at det er beklageligt at forhør i de 2 sager først blev afholdt henholdsvis 7 og 10 dage efter det indberettede. Også jeg har noteret mig at fængslet har strammet op, og jeg foretager mig herefter ikke mere vedrørende dette forhold.

Opfølgning

Jeg beder om at fængslet sender de udtalelser mv. som jeg har bedt om, tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

Underretning

Denne rapport sendes til Statsfængslet i Ringe, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i Statsfængslet i Ringe.

Lenart Frandsen
Inspektionschef